

Κάποιες σημειώσεις για το 1^ο μάθημα Οθωμανικών Α.' - 8 Οκτωβρίου 2025

A. Μάθαμε διάφορα για την οθωμανική γλώσσα.

Επέμενα στο γεγονός ότι πρόκειται για μια γλώσσα που έχει στενή σχέση με το οθωμανικό κράτος με την λόγια έκφραση (λογοτεχνία, ποίηση) σε συγκυρία ανταγωνισμού με το Ιράν και το λαμπρό αραβικό παρελθόν, την διοίκηση μιας αυτοκρατορίας που είχε παγκόσμιες φιλοδοξίες (άρα που ενδιαφερόταν για αποτελεσματικές διαδικασίες στις κυβερνητική της πορεία).

Τα τουρκικά από το μισο-μυθικό Τουράν

https://en.wikipedia.org/wiki/Orkhon_inscriptions

Αλλάζονται με την μετακόμιση/κατάκτηση των τουρκοφώνων στο Ιράν και από εκεί εμπλουτίστηκε κι άλλαξε η γλώσσα τους. Ο αστικός πολιτισμός του Ιράν την επηρέασε. Π.χ. *şehr* / شهر.

Στο Ιράν επίσης εξισλαμίστηκαν και όσα έχει να κάνει με την θρησκεία φέρνει πληθώρα λέξεων αραβικής προέλευσης στην τουρκική γλώσσα. Π.χ. *الله*/ ο θεός.

Είμαι της άποψης ότι το Ισλάμ είναι ΚΑΙ πολιτικό πρόγραμμα και το λεξιλόγιο της διοίκησης, των κρατικών υποθέσεων στην οθωμανική γλώσσα είναι αραβικής προέλευσης επίσης. Π.χ. *دولت*/ devlet

Βλ. <https://www.ottomanlexicons.com/ingilizce/tafsil-462765-ri8.html>

Με την αφορμή, μπορείτε να κοιτάξετε το λεξικό:

<https://www.ottomanlexicons.com/lehceiosmani/tafsil-459597-pn6.html>

Για να το χρησιμοποιήσετε (στο τέλος του εξαμήνου), θα χρησιμοποιήσετε το πληκτρολόγιο για τα περσικά (ο Magid μπορεί να χρησιμοποιήσει το πληκτρολόγιο για τα αραβικά, εννοείται).

Με την ίδρυση του οθωμανικού κράτους, εξελίσσεται μια λογιοςύνη που φροντίζει την εκμάθηση της κληρονομιάς των Περσών και των Αράβων. Με την κατάκτηση της Κων./πόλεως, η αυλική ζωή και το ενδιαφέρον για τις τέχνες ευνοεί την φροντίδα της γλώσσας που από τον εξισλαμισμό γράφεται με το αραβικό αλφάβητο αλλά που ενσωματώνει και ολόκληρες δομές, φράσεις, εκφράσεις, λέξεις από τις δύο άλλες γλώσσες.

Γι' αυτόν τον λόγο, αν και τα σημερινά τουρκικά είναι ακόμα γεμάτα με αραβικές και περσικές λέξεις, τα οθωμανικά τουρκικά είναι τεχνίτη γλώσσα

ανάμεσα και σε τρία συντακτικά. (Η κορυφή του συστήματος δεν θα είναι προσβάσιμη στο πρώτο εξάμηνο.)

B. Αρχίσαμε την εκμάθηση του αλφάβητου. Το αραβικό αλφάβητο δεν έχει κάποιους φθόγγους που υπήρχαν στα περσικά και που υπήρχαν επίσης στα τουρκικά. Τότε οι τουρκόφωνοι πήραν το αλφάβητο όπως είχε εξελιχθεί στο Ιράν, δηλαδή με κάποια γράμματα περισσότερα.

Επίσης αφού κρατούσαν την αραβική ορθογραφία, για κάποιες λέξεις υπάρχουν γράμματα που δεν προφέρονται όπως στα κλασσικά αραβικά σε οθωμανικό περιβάλλον. Αλλά για την αρχή, δε μας απασχολεί το ζήτημα.

Μάθαμε:

1. Το **ا** και ξέρουμε ότι είναι [a] και μεταγράφεται ā οπότε έχει την φωνηεντική του αξία. Λέγεται ελίφ.

Αλλιώς λειτουργεί ως **φορέας φωνήεντων** που γράφονται με τα hareke.

Τα hareke λειτουργούν ως βοηθήματα για τα βραχέα φωνήεντα, και ξέρουμε κιόλας ότι τα φωνήεντα έχουν μεγάλη σημασία για το αυτί των τουρκοφώνων.

→ **Κανονικά, στα αραβικά, γράφονται μόνο τα μακρά φωνήεντα.**

2. Μετά από το **ا**, είδαμε τα γράμματα της οικογένειας του **ب** / **پ**.

ب [b], λέγεται μπε

پ [p], λέγεται πε και είναι η 1^η ιρανική πρόσθεση στο αραβικό αλφάβητο που συναντούμε.

ت [t], λέγεται τε.

ث [s], λέγεται σε οθωμανικό περιβάλλον σε. Είναι όμως ένα σημερινό ελληνικό θ στην κλασσική αραβική και στη γραπτή τυποποιημένη αραβική γλώσσα που λέγεται fusha

https://en.wikipedia.org/wiki/Modern_Standard_Arabic

Είδαμε ότι τα γράμματα της οικογένειας του **ب** [b] έχουν **τέσσερις μορφές**.

1. Το απομονωμένο γράμμα
2. Το γράμμα στην αρχή μιας λέξης
3. Το γράμμα στη μέση μιας λέξης

4. Το γράμμα στο τέλος μιας λέξης.

Είδαμε και κάποιες πρώτες λέξεις.

با، پا، بابا، تا

(*ت* σημαίνει *μέχρι* στα περσικά.)

Σας εξήγησα το σύστημα των μακρών φωνηέντων που έχουν την αξία είτε ενός συμφώνου είτε ενός μακρού φωνήεντος.

Το *v* / *βε* → *و*

Το *y* / *ιε* → *ی*

Ως φωνήεν το *و* μπορεί να είναι *ū*, *ü*, *o*, *ö* σε οθωμανικό περιβάλλον, ενώ είναι *ū* στα αραβικά. Αυτό το γράμμα δεν συνδέεται αριστερά, δε συνδέεται με το ακόλουθο γράμμα.

Ως φωνήεν το *ی* μπορεί να είναι *i*, *ı* αλλά κάποιες φορές *u* ή *ü* σε οθωμανικό περιβάλλον, ενώ στα αραβικά είναι μακρύ *i*. Αυτό το γράμμα συνδέεται αριστερά και δεξιά όπως τα γράμματα της οικογένειας του *be* / *ب*.

Το *ı* ως σύμφωνο, είναι μόνο φορέας άλλου φωνήεντος. Αυτό το γράμμα δεν συνδέεται αριστερά, δε συνδέεται με το ακόλουθο γράμμα.

3. Τα hareke είναι 3. Είναι σημάδια που γράφονται μόνο για τα παιδιά ή σε περίπτωση μιας σπάνιας λέξης στις εφημερίδες.

Το **üstün** είναι ένα βραχύ [a] σε οθωμανικό περιβάλλον. Π.χ. *ب* → [ba]

Το **ötre** είναι ένα βραχύ [u], [ü], [o], [ö] σε οθωμανικό περιβάλλον. Π.χ. *ب* → [bu] αλλά δυνάμει και [bü], [bo], [bö].

Το **esre** είναι ένα βραχύ [i], [ı] σε οθωμανικό περιβάλλον. Π.χ. *ب* → [bi] αλλά δυνάμει και [bı].

Μάθαμε **άλλα δύο σημάδια** :

Το **cezmi** που δείχνει ότι το σύμφωνο δεν προφέρεται με φωνήεν. Π.χ. *ب* → [b]

Το **şedde/teşdid** που δείχνει ότι το σύμφωνο διπλασιάζεται. Π.χ. *ب* → [bb]